

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 285 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 5. OŽUJKA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

USUSRET IZBORIMA

Velik broj građana na zborovima

U nedjelju je u Tjiesnom održan predizborni zbor kojem je sudjelovalo preko 2000 ljudi sa cijelog područja tješnjanske općine. Na mitingu su govorili dr. Ivan Ribar i Ivo Družić, poslanički kandidati Saveznog vijeća u izbornim kotarima Šibenik, te Petar Škarica zastupnički kandidat za Republičko vijeće Sabora u izbornom kotaru Tjiesno - Vodice - Primošten.

Poslije zбора uslijedilo je pravo narodno veselje, koje je trajalo do kasnih večernjih sati.

Zastupnički kandidati dr. Ivan Ribar, Ivo Družić i Petar Škarica posjetili su dom u kojem su smještene djeca palih boraca i žrtava fašističkog terora, koja se tu nalaze na dopunskom školovanju. Oni su također razgledali i mješnu ambulantu.

Na predizbornom mitingu, koji je u nedjelju održan u Drnišu pred oko 4000 ljudi iz Drniša i okolice, govorili su Tode Čuruvija, član CK SK SKH i poslanički kandidat za Savezno vijeće u izbornom kotaru Knin-Drniš i Mijo Lemo, zastupnički kandidat za Vijeće proizvođača Sabora u izbornom kotaru Šibenik.

U nedjelju je održan veliki predizborni miting u Stankovcu, kojem je prisustvovalo oko 2000 ljudi iz Stankovca i okolnih sela. Na mitingu je govorio Dušan Štrbac, zastupnički kandidat za Republičko vijeće Sabora. Pošto je istakao važnost predstojećeg izbora, drug Štrbac je dotakao pitanje elektrifikacije općine Stankovci. Na mitingu su još govorili predsjednik NO-a općine Ivan Morić i sekretar Općinskog komiteta SK Marko Koštica.

Članovi SK iz općina Šibenik, Skradin i Primošten izabrali delegate za Sedmi kongres SKJ

KOMUNISTI SU RAZVIJALI I JAČALI SOCIJALISTIČKU DEMOKRACIJU

Preko 200 delegata osnovnih organizacija SK iz općine Šibenik, Skradin i Primošten prisustvovalo je u Šibeniku, u prošli petak, zajedničkoj konferenciji na kojoj su izabrani delegati za Sedmi kongres SKJ. Konferenciji su također prisustvovali drugovi Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK i Srećko Bašić, organizacioni sekretar istog komiteta.

Nako referata, što ga je podnio Nikica Bujas, sekretar Općinskog komiteta SK Šibenik i diskusije, izvršeno je biranje delegata. Na sedmom kongresu SKJ ove tri općine predstavljat će Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK, Vinko Bučević, direktor Republičkog zavoda za socijalno osiguranje, Srećko Bljelčić, predsjednik CK NOH-e, Nikica Bujas, sekretar Općinskog komiteta SK Šibenik, Nikica Labura, tajnik Kotarskog odbora SSRN, Ante Buvinić, radnik u poduzeću »Velimir Škoprik« i »Jadranka«.

Sa konferencije su upućeni pozdravni telegrami CK SKJ i drugu Titu i CK SKH i drugu Bakariću.

Između ostalog, u izvještaju je konstatirano, da je aktivnost članova SK i SSRN na području općinskih komiteta Šibenik, Skradin i Primošten bila usmjerena na razvijanje i jačanje socijalističke demokracije, u čemu su postignuti značajni rezultati. Na području ove tri općine u organima radničkog i društvenog upravljanja učestvuje 3494 lica, od toga 1515 članova SK. Danas se ne može govoriti o tome, da li su se ti organi afirmirali ili ne, već kako da je razvijati organe samoupravljanja i usavršavati forme njihovog rada.

U posljednje dvije godine ideološko-politički rad u organizacijama SK bolje je organiziran, nego što je bio slučaj ranije. Tom zadatku prilazilo se ozbiljnije i sa više sistema. Bilo je tu seminara, savjetovanja, kurseva i drugih oblika rada. U Šibeniku je otvorena jednogodišnja politička škola. Nije dobro jednostrano raditi na odgoju članova SK putem predavanja i proučavanja materijala samo u osnovnoj organizaciji, već

je potrebno voditi brigu o svestranijem odgoju komunista. U tome bi veliku pomoć mogli pružiti Radničko i Narodno sveučilište. I za buduć rad na ideološko-političkom polju potrebno je stvarati programe, ali da se pri tom vodi računa o razlici nivoa znanja pojedinih članova SK i o dobrovoljnom odabiranju pojedinih tema, koje su predviđene orijentacionim programom. Naravno, je potrebno razvijati individualni rad članova SK na vlastitu ideološko - političku izgradnju.

U izvještaju je, uz ostalo, bilo govora o izgradnji organizacije SK. Istaknuta je potreba da općinski komiteti i osnovne organizacije i dalje aktivno i sistematično rade na omasovljenju SK. Naime, da se smjelije pride primanju omladine, radnika, radnih seljaka i žena u Savez komunista. Gotovo sve organizacije na selu uopće ne primaju žene u SK. U pogledu kažnjavanja potrebno je više postupnosti, a ne jednostavno izricati najteže kazne. U nekim selima ovih općina ne postoje organizacije SK. Zbog toga bi trebalo pokrenuti organizacije SSRN, Narodne omladine i ostale organizacije u takvim selima, da i one predlažu u članstvo SK najbolje i najaktivnije svoje članove.

Prvi diskutant Nikola Krička ukazao je na štetnost zapostavljanja kritike i samokritike u organizacijama SK. Napomenuo je, da su u posljednjim godinama na skradinskoj općini postignuti dobri rezultati u odnosu na omasovljenje organizacije. Iznio je i neke podatke o poljoprivrednom razvoju te općine.

Ing. Vinko Guberina je govorio o nekim objektivnim i subjektivnim slabostima u tvornici lakih metala »Boris Kidrič«, a potom je

Ante Ivanda istakao potrebu da se u organizacijama raspravlja o djelovanju komunista na njihovim radnim mjestima. U nekim poduzećima i ustanovama postoje izvjesne slabosti i propusti, ali na njih članovi SK gotovo i ne reaguju. Zatim je govorio o mjerama koje bi trebalo da pridopriju širem uključivanju komunista u rad društvenih i ostalih organizacija u kojima se dosad ne osjeća dovoljna njihova aktivnost. Također je naglasio, da je potrebno više govoriti o subjektivnim slabostima, a osobito o načinu ispravljanja pojedinih slabosti i (Nastavak na 2. strani)

Zajednička konferencija SK općina Knin i Oklaj

Uporna borba protiv privredne zaostalosti

25. februara održana je u Kninu zajednička konferencija organizacija SK općina Knin i Oklaj, na kojoj se govorilo o radu komunista jedne i druge općine, a nakon diskusije prešlo se izboru delegata za VII. kongres SKJ. Pored 127 delegata konferenciji su prisustvovali Tode Čuruvija, član SK SKH, Srećko Bašić, organizacioni sekretar Kotarskog komiteta SK Šibenik, predstavnik JNA Knin, Nikica Dmtrović, potpredsjednik NO kotara i drugi gosti.

Referat o radu organizacije SK općina Knin i Oklaj podnio je se-

retar Općinskog komiteta SK Knin Pero Tanjga, koji je između ostalog rekao:

U borbi za likvidaciju privredne zaostalosti, komunisti ovog područja i ostali građani ulagali su velike napore. Zajednica je investirala blizu četiri milijarde. Ovim sredstvima izvršena je rekonstrukcija i modernizacija pogona i opreme, a nikli su neki potpuno novi objekti ili su sad u izgradnji. Trećina uloženi sredstava otpada na neprivredne investicije i objekte u korist društvenog standarda. Općenito naši rad-

ni ljudi mogu biti ponosni na pređeni put, ali s obzirom na nove zadatke u okviru perspektivnog razvoja komunista i ostali naši radni ljudi stoje pred nizom problema koji zahtijevaju širok i odgovorniji političko i praktično angažiranje, da bi se programi planova realizirali. To svakako nameće, pored ostalog, i pojačanu aktivnost organa radničkog i društvenog upravljanja, koji sve više dobivaju novo mjesto u našem društvu u borbi za prosperitet poduzeća i drugih službi, radi boljeg života ljudi odnosno organizacije i čitave zajednice. Baš iz tih razloga organizacije SK treba da posvećuju jaču brigu organima upravljanja, koji bi pored unapređenja proizvodnje gajili drugarske odnose prema radnom čovjeku, suzbijali birokratske tendencije i pojave samovolje pojedinaca i užeg kruga ljudi.

Govoreći o ideološko političkom radu, drug Tanjga je u referatu istaknuo da se ideološko - politički rad ne može odvojiti od općeg i ekonomskog obrazovanja, jer naredni zadaci traže u svakom pogledu krepnije ljude. Iznoseći dosadašnje rezultate koji su u skladu s tim zahtjevima, (Nastavak na 2. strani)

Sedam dana

Beograd — Predsjednik Tito uputio je brzojavnu čestitku predsjedniku Naseru povodom njegovog izbora za prvog predsjednika Ujedinjene Arapske Republike.

Zagreb — U Zagrebu je održan prošireni plenum CK SK Hrvatske, na kome se raspravljalo o nekim aktuelnim pitanjima organizacije Saveza komunista. Održani su i plenumi CK SK Slovenije i CK SK Crne Gore.

Zagreb — Održana je VI. godišnja skupština Republičkog vijeća Saveza sindikata za Hrvatsku. U zaključcima skupštine ističe se, da se sindikati moraju još više angažirati u ostvarenju ciljeva naše ekonomske i društvene politike i posvetiti naročitu pažnju životu radnih ljudi u poduzećima i komuni.

Beograd — Prema provedenoj anketi Saveznog zavoda za statistiku, 130.000 privatnih poljoprivrednih gospodarstava u zemlji, imala su na dan popisa 1.246 tisuća konja, 4.712 tisuća goveda, 10.144 tisuća ovaca, 3.916 tisuća svinja i nešto više od 28 milijuna živadi.

Beograd — Između predstavnika poduzeća »Energoprojekta« i rumunjskog poduzeća ISPE potpisan je ugovor o zajedničkom projektiranju hidroenergetskog sistema u Derdapu.

London — Između SAD i Velike Britanije potpisan je sporazum o instaliranju američkih raketnih baza u Velikoj Britaniji. Mnogi britanski listovi ocijenili su ovaj sporazum kao »loš posao, koji je došao u najgore vrijeme«.

Nikozija — Šef pokreta otpora EOKA Digenis pozvao je stanovništvo otoka Cipra da nastavi s oružanom borbom i bojkotom Velike Britanije.

Tunis — Smatra se, da je završena prva faza posredništva SAD i Velike Britanije u tunisko-francuskom sporu. Posredništvo nije dalo očekivanih rezultata, jer Tunis traži povlačenje francuskih trupa s njezinog teritorija i insistira na rješavanju alžirskog problema, dok Francuska traži status quo.

Tokio — Japan je službeno obavijestio Sovjetski Savez, da pristaje na održavanje konferencije na najvišem nivou i na zabrani nuklearnog cruzja.

Buenos Aires — Potpisan je trgovinski sporazum između Argentine i Jugoslavije. Sporazumom predviđa se razmjena robe u visini od 8,5 milijuna dolara u oba pravca.

Alžir — Posljednjih dana alžirske snage vode naročito ogorčene borbe s francuskim jedinicama. Francuska komanda smatra, da je alžirski Oslobođilački pokret premasao gerilski način ratovanja i da raspolaže modernim ratnim naoružanjem naročito teškim i lakim mitraljezima, minobacačima i bezukama.

Čedo Polak, zastupnički kandidat u Savezno vijeće proizvođača za kotar Šibenik

ski rade na omasovljenju SK. Naime, da se smjelije pride primanju omladine, radnika, radnih seljaka i žena u Savez komunista. Gotovo sve organizacije na selu uopće ne primaju žene u SK. U pogledu kažnjavanja potrebno je više postupnosti, a ne jednostavno izricati najteže kazne. U nekim selima ovih općina ne postoje organizacije SK. Zbog toga bi trebalo pokrenuti organizacije SSRN, Narodne omladine i ostale organizacije u takvim selima, da i one predlažu u članstvo SK najbolje i najaktivnije svoje članove.

Prvi diskutant Nikola Krička ukazao je na štetnost zapostavljanja kritike i samokritike u organizacijama SK. Napomenuo je, da su u posljednjim godinama na skradinskoj općini postignuti dobri rezultati u odnosu na omasovljenje organizacije. Iznio je i neke podatke o poljoprivrednom razvoju te općine.

Ing. Vinko Guberina je govorio o nekim objektivnim i subjektivnim slabostima u tvornici lakih metala »Boris Kidrič«, a potom je

Komunisti kistanjske općine izabrali delegate za Sedmi kongres SKJ

Izrađen je petogodišnji plan razvoja poljoprivrede

U prisustvu 84 delegata i sekretara Kotarskog komiteta SK Šibenik druga Ivo Družića, održana je općinska konferencija SK Kistanje.

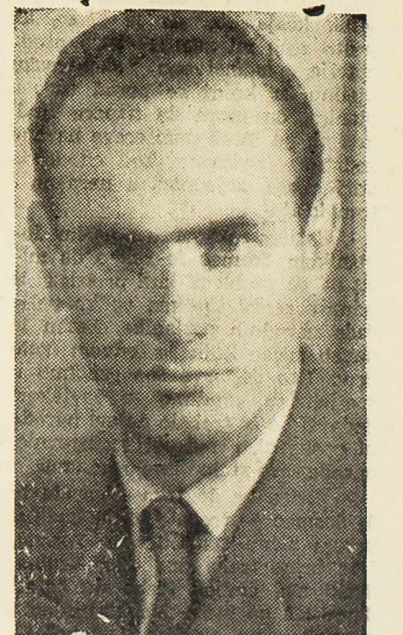
Referat o radu i zadacima od VI. kongresa SKJ do danas podnio je Vaso Nikolić, član Općinskog komiteta SK. Iz podnešenog izvještaja vidi se da na području općine Kistanje danas djeluje 17 osnovnih organizacija SK sa 369 članova od kojih 37 žena. Kada se govori o uspjesima SK na ovom području, onda se vidi da su rad i zadaci bili zadovoljavajući, uz izuzetak koji govori o slabostima u radu nekih organizacija. Ima slučajeva da neke osnovne organizacije SK još nisu našle pravi sadržaj rada. Uočeno je da ima mnogo članova SK koji su preopterećeni sa raznim dužnostima, a uz to i onih koji imaju mala ili nikakva zaduženja. Za posljednje 2 godine iz SK isključeno je 19 članova, dok je u tom razdoblju primljen 171 član, među kojima i 14 žena.

Uočene su neke slabosti u omasovljenju i oformljenju novih organizacija SK. Tako su u zadnje vrijeme formirane organizacije SK u selu Gošić i u Krnjevama, dok još postoji selo Kakanj, koje nema organizacije SK.

Pitanju unapređenja poljoprivredne proizvodnje dano je posebno

poglavlje u izvještaju. Pripremljen je petogodišnji plan razvoja privrede na području općine Kistanje, koji će narednih dana biti razrađen na svim sastancima SSRN i zborovima birača. Kao što se vidi, sadašnje stanje je zaista zabrinjavajuće. Nacionalni dohodak po stanovniku iznosi 23.163 dinara. Kada se izvrši postavljeni plan, dohodak će se povećati na 36.000 dinara ili 13.000 povećanja po stanovniku. U prvom redu treba voditi računa o unapređenju vinogradarstva, voćarstva, uzgoja industrijskog biljaduhana, kao i unapređenje stočarstva na ovom području i to uglavnom mehanizacijom ovaca, uvođenjem bolje pasmine goveda i poboljšanjem pasmine svinja. Za ostvarenje ovih prinosa u narednih 5 godina bit će potrebni veliki izdaci. U tom planu predviđa se i gradnja vinarskog podruma u Devrskama, kapaciteta 200 vagona.

Zaštiti socijalno ugroženih lica i davanju sredstva za zdravstvenu pomoć na području općine pridaje se velika pažnja. Tako se vrši isplata pomoći svih oblika na preko 155 lica, u prvom redu djece palih boraca i žrtava fašističkog terora - 18.199.000 dinara isplaćuje se za te svrhe. Na konferenciji je bilo riječi o problemima školstva, o radu društvenih organizacija itd. (B. P.)

Ingo Zvone Jurišić, zastupnički kandidat u grupi poljoprivrede Republičkog vijeća Sabora

Veliki doprinos žena socijalističkoj izgradnji

(Nastavak sa 1. strane)

Ali i pored ove afirmacije žena proizvođača kao upravljača u prvom redu treba istaći ogromno uključivanje žena poslije oslobođenja u proizvodni proces. Prije rata, žene su veoma malo učestvovali u privredi, uglavnom na onim poslovima gdje se tražila nekvalificirana snaga i gdje su nadnice bile veoma niske, tekstilna industrija i industrija duhana.

Danas žene uzimaju širokog učesća u industriji, poljoprivredi, građevinarstvu i drugim privrednim granama. Od ukupnog broja proizvođača u privredi na žene otpada 22 odsto, dok u ustanovama žene sačinjavaju 45 odsto radne snage. Postoji više grana našeg društvenog života u kojima žene brojnije učestvuju nego muškarci. U osnovnim školama radi preko 25.000 žena nastavnica, dok gotovo dvostruko toliko broj radi u osmoletkama i drugim srednjim školama. Ovakvim brojnim uključivanjem u prosvjetu žene, na primjer, sačinjavaju 51 odsto svih lica koja rade u prosvjeti, 53 odsto u školama, 56,9 odsto u socijalnoj zaštiti a 59,6 odsto u financijama i banarstvu. Jedna četvrtina svih jugoslavenskih ljekara otpada na žene, a u zdravstvenoj službi svako treće zaposleno lice jeste žena.

Bilo bi predugo kad bi nabrali sve oblasti u koje su jugo-

slavenske žene danas aktivno uključene. Ali i ove brojke dovoljno pokazuju koliko su prava i mogućnosti žene Jugoslavije postigle boreći se decenijama pod zastavom Partije. Pod njenim okriljem i rukovodstvom uz žrtve koje nisu male, izvojevana je puna ravnopravnost i dostupnost svim položajima. Ta prava izvojevana kroz borbu osigurana su i našim Ustavom i mnogim drugim zakonskim propisima.

Ali, suzili bi veličinu i obimnost postignutih rezultata, ako ne bi istakli da postignuti uspjesi prelaze granice naše zemlje. Rezultati koje su žene Jugoslavije postigle u oslobodilačkoj borbi i u socijalističkoj Jugoslaviji služe kao primjer ženama cijelog svijeta. Onako, kao što je oružana borba jugoslavenskih žena služila kao primjer ženama drugih ugnjetenih zemalja. Jer, ne treba zaboraviti da još uvijek stotine milijuna ljudi, a sa njima i žene stempu pod kolonijalnim jarmom, da stotine milijuna djece gladuje, da mnogi milijuni žena proizvođača još uvijek nemaju ista ekonomska i politička prava kao muškarci. U takvim uslovima primjer jugoslavenskih žena su putokaz drugim ženama u svijetu koje se danas bore za svoja politička i ekonomska prava za sretniju i ljepšu budućnost.

(Sedma Sila)

Ugovor o cijenama

Dogovor zadrugara šibenskog kotara - Kakvu instruktorsku službu pružiti zadrugama - Kraj kursevima

Prošlog tjedna održana je redovna sjednica Upravnog odbora i izvanredna skupština Zadružnog saveza kotara Šibenik. Cijene, kadrovi, instruktorska služba — tri ključna problema, koja su rješavali i jedan i drugi zadružni forum. Diskusija i zaključci zaslužuju opću ocjenu: pozitivno — izmijenjena su osnovna shvaćanja i orijentacije naših zadružnih organizacija.

Častan ugovor

Tako su ga nazvali zadrugari, jer u osnovi obavezuje čast poslovnih upravitelja opće poljoprivredni zadruga i komercijalista. Potpisali su ga predstavnici svih zadruga, a s tim i obavezali, da će se pridržavati jedinstvenih dogovorenih cijena kod otkupljivanja poljoprivrednih proizvoda. I još nešto. Potvrdili su obavezu, koju su već i ranije imali, po zakonu o poslovanju zadružnih organizacija, da će otkup i trgovačke poslove voditi samo na području svoje zadruge.

Rješenja ne dolaze odozgo

Diskusija oko formiranja instruktorske službe pri Kotarskom zadružnom savezu vodila se dosta živo oko formalnih i neformalnih strana tog pitanja. Svi su se složili, da danas zadružnim organizacijama ne treba takva služba, u kojoj će se instruktori pretvoriti u revizore i pomoćne knjigovođe zadruga. I to ne zato, jer su možda utvrdili, da zadružni knjigovođe znaju i dobro obavljaju svoj posao, već zato, što je daleko primarnije, da u sadašnjem razviku zadruga primaju cjelovitiju pomoć u sagledavanju ekonomskih problema zadruga, u razradi ekonomskih poslova u cjelini i raspodjeli ukupnih prihoda zadruga na bazi perspektivne orijentacije. Zbog toga su se složili, da se pri Kotarskom zadružnom savezu formira jedna jaka analitička grupa, u kojoj će raditi stručnjaci raznih pro-

Treba naglasiti, da se veći dio sada pridržavao zajedničkih dogovora o cijenama i pokazivao dobru volju za vođenje jedinstvene politike cijena i otkupa. Tek manji dio poslovnih ljudi zadruga kršio je dogovore i remetio dobrosusjedne odnose među zadrugama u trci za maržama i dobiti. Ime jednog poslovnog upravitelja zadruga na ranijim i na ovom sastanku izgovarano je kao pojam nesolidarnosti, a način njegova rada već ovdavna je školski primjer: kako ne valja raditi. Za ilustraciju dosadašnjeg stanja treba navesti otkupne cijene vinu u trenutku potpisivanja časnog ugovora: od 6 i pol dinara do 10 dinara po maljaganu! A ne radi se o razlici u kvaliteti, jer baš nabijači cijena ne mjere aparatima, već ga otkupljuju po okusu.

Konačno, častan ugovor predviđa i sankcije, pa je sva prilika, da će se uz intervenciju tržne inspekcije ipak nešto postići.

Positivno u toj diskusiji — kako je to naglasila nekolicina diskutantata — je u tome, što se iskriticiziralo shvaćanje, da rješenja ne dolaze odozgo, da zadružne savjete i upravne odbore ne treba sputavati u njihovoj inicijativi u razvijanju svojih ekonomskih snaga. Naglašeno je, da narodni odbori opće zadruga moraju već jednom početi rješavati zadružne probleme na svom području u okviru ekonomskih perspektivnih planova. Narodni odbori bi trebalo da ih rješavaju već i zato, jer su garant kredita, koje su podigle zadruga, čime su najneposrednije zainteresirani, da ne govore o tome da čitav sistem samoupravljanja to traži.

Na tom sastanku postavilo se principijelno pitanje: da li su aparati naših općinskih narodnih od-

bora sposobni da razrađuju i rješavaju probleme svojih zadruga. Odgovor na ovo »da li ne« pružaju stvarni rezultati postignuti na Općini Knin, suradnjom Narodnog odbora i uprava zadružnih organizacija.

Kraj kursevima

Sva diskusija na ovoj izvanrednoj zadružnoj skupštini svodila se — hotimično ili ne, u ovom ili onom pogledu — na kadrovski problem. Pa ipak, u nedavno otvorenoj poljoprivrednoj školi u Zadru nije popunjena kvota polaznika iz kotara Šibenik. Neke zadruga jednostavno nisu uputile svoje ljude na školovanje, premda su uslovi školovanja više nego prihvatljivi. Kada je bila riječ o formiranju instruktorske službe, vidjelo se, da sva spoticanja i nedaće zadruga dolaze baš zbog nedovoljno opće i stručno obrazovanih kadrova. Zbog toga je razumljiv zaključak predstavnika zadruga na ovoj izvanrednoj skupštini, da treba prekinuti s orijentacijom obučavanja zadružnih kadrova na kratkim kursevima. Svi su dragovoljno prihvatili osiguranje što većih zadružnih sredstava za potpuno školovanje zadružnih kadrova u srednjim ekonomskim i poljoprivrednim školama i ekonomskim i poljoprivrednim fakultetima. Do razilaženja je jedino došlo u pitanju da li da se iz zadružnih fondova za samostalno raspolaganje formira centralni fond za školovanje pri Zadružnom savezu ili pri svakoj pojedinoj zadrugi ili, da se fond formira iz povećane kvotacije, koju zadruga daju Savezu. Za pitanje će se još razraditi, ali iz svih tih razloga predstavnici zadružnih organizacija jednoglasno su prihvatili, da se povećava kvota sredstava, koja zadruga daju Zadružnom savezu kotara Šibenik. (b)

Povodom Dana rudara Historijska borba rudara Siverića

Od bezbroj značajnih događaja u borbi za svoja prava rudarski radnici Labina organizirali su štrajk 2. ožujka 1921. godine, a nakon toga zauzeli su rudnik i s njim samostalno upravljali do 8. travnja, dakle 34 dana. Istovremeno su proglasili »Labinsku Republiku«.

Gotovo u isto vrijeme i rudari Siverića nisu šutke podnosili jamam kapitalističkog izrabljivanja. Do 1918. godine izbila su u Siveriću tri štrajka. Iste godine za vrijeme talijanske okupacije izbio je štrajk, koji je organizirao Frane Odak. Ovaj štrajk postigao je svoj cilj i vlasnici rudnika bili su primorani da povise plaće za okc 50%.

U srpnju 1921. godine ponovno je došlo do štrajka koji je predvodio Čimaš. Međutim, njega su malo zatim radnici uklonili, a štrajkom je rukovodio poseban odbor u koji su se nalazili Ivan Nakić, Bogoslav Odak, Santo Genari (preimnuo ovih dana u Šibeniku), Jovo Ralić, Petar Ivaz, Roko Ramljak, Niko Jelić (Ijekar), Niko Ramljak i drugi. Kako je ovaj štrajk trajao 14 dana, to je uprava rudnika dobila za pojačanje oko 70 žandara u namjeri da ga uguši. Ali, to im nije uspjelo, čak štaviše tadašnji direktor Kræmer morao je povećati plaće za oko 25%.

Kasniji pokreti rudara (1932. i 1934. god.) nisu došli do izražaja, jer je svu vlast čvrsto držao u rukama direktor Wonk. Međutim, kada je 1939. godine ponovno došlo do jačeg pokreta rudara, on je morao napustiti rudnik. Usprkos tome, prilike u rudniku nisu se nimalo izmijenile, jer je i dalje bio vršen teror nad rudarima.

Čim je započeo ustanak protiv okupatora i domaćih izdajnika, u Narodnooslobodilačkoj borbi uzelo je aktivnog učesća stotine rudara od kojih su mnogi položili svoje živote. Među njima se spominju Slavko Odak, Srećko Mrden, Mate Ramljak, Stevo Bodrožić, Mile Vodoz, Đuro Šain, Simo Jelić. Slavko Ramljak i drugi. M. Mojaš

Zadaci i uloga narodnog poslanika

Zamoljen od dopisnika »Sedme sila« u Zagrebu da izloži kakve zadatke i ulogu imaju narodni poslanici u našem socijalističkom sistemu, Zlatan Sremec, predsjednik Republičkog vijeća Sabora Hrvatske rekao je:

Ulogu narodnog poslanika u našoj socijalističkoj demokraciji vanredno je važna i odgovorna. Važna je, jer u cjelokupnom našem sistemu samoupravljanja narodni poslanik mora da ispunjava i zadatke koje su pred njega postavili socijalistički zakoni i koje traži izgradnja novih društvenih odnosa. Razumljivo je da tih zadataka ima mnogo, Ali, rad narodnih poslanika olakšavaju hiljade saradnika. On nije sam, izoliran, već je u armiji onih koji su odlučno riješili da izgrade novo društvo i bolje društvene odnose. Pošto poslanik ima veći i širi pregled na stvari, njegova je uloga u kraju koji zastupa vanredno velika i odgovorna. On može mnogo da pomogne svojim biračima kako na najefikasniji način, u skladu s općim mogućnostima i potrebama zemlje, da iskoristi mogućnosti koje u njihovom kraju postoje.

Svakako, dužnost je poslanika da se svim silama bori za razvika kraja koji ga je birao, ali pošto smo mi zemlja koja predstavlja jedinstvenu ekonomsku cjelinu, u kojoj se pored toga i planira, on mora da napore ljudi koji su ga birali usmjerava na one zadatke i pothvate koji će koristiti cijeloj zajednici, a naravno i tom kraju.

U daljem razgovoru s našim dopisnikom Sremec je rekao da misli da su problemi koji proizlaze iz odnosa među ljudima veliko polje rada narodnih poslanika. Zatim je naveo misao koju je jednom iznio drug Tito da »sve što gradimo u socijalizmu, gradimo za čovjeka, dodavši da bi trebalo da svi narodni poslanici, a i drugi predstavnici naroda, ovo stalno imaju na umu.

Briga za čovjeka — nastavio je Sremec — trebalo bi da bude u prvom planu, naročito na terenu, i ta briga treba da bude stalna. Svaki naš čovjek treba da osjeti da nije i ne može biti usamljen i prepušten na milost i nemilost. Jer, upravo po svakodnevnoj brizi za čovjeka, naša zemlja se i razlikuje od drugih zemalja. Mislim da i na ovom polju rada narodni po-

slanik može mnogo da učini i pomogne.

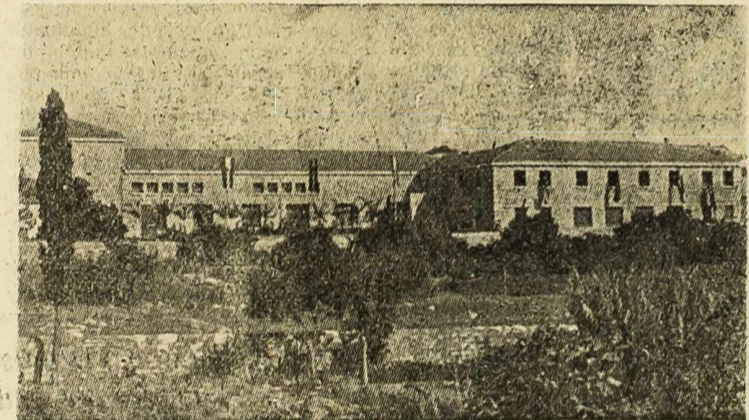
Narodni poslanik kao politička ličnost, koji dobro poznaje u kome se pravcu razvija naša socijalistička zemlja i kojim putevima ona kreće, zna šta je u danom trenutku najvažnije, upoznat je sa mogućnostima koje nam stoje na raspolaganju, — svojim biračima i organima vlasti na terenu može da pomogne i savjetom i kritikom. A pošto je on po novom zakonu automatski i odbornik kotarskog narodnog odbora i općinskih narodnih odbora u kraju koji predstavlja, njegovu poznavanje prilika može vrlo korisno da se odrazi na politiku lokalnih organa vlasti.

Pored toga, poslanik ima i velike odgovornosti. On je zainteresiran da se kraj koji predstavlja što brže razvija i dužan je da pomaže i upućuje da se sve realne mogućnosti kraja iskoriste. Naravno, pri tome može doći i do borbe mišljenja »što treba koji kraj«. No, mislim da stvari treba objektivizirati, treba mirno analizirati sve mogućnosti i svjesno odabrati onu koju je najlakše ostvariti. A to znači da narodni poslanik ne smije da padne pod uticaj lokalističkih shvaćanja.

Što se tiče rada u skupštinama — nastavio je Sremec — mislim da narodni poslanici moraju da budu aktivni, a ne samo da glasaju za zakone koje su drugi pretresili i izradili. Poslanik treba da sudjeluje bilo u odborima u kojima je član ili u skupštini. Ali, da bi mogao da bude aktivan pri donošenju zakona ili za vrijeme raspravljanja o važnim zadacima o kojima se u skupštinama diskutira, potrebno je da dobro poznađe materiju u kojoj se raspravlja. No pošto je ta materija preobimna, narodni poslanik se mora specijalizirati za neki društveni sektor, što znači da neki sektor mora poznavati vanredno dobro, no ustaj ne smije da ispušta iz vida i da zanemari i druga područja sa kojih se donose zakoni jer bi, inače, glasao automatski.

Sve u svemu — završio je Sremec — mislim da je uloga narodnog poslanika velika i važna, a i odgovorna, i da će u skladu sa razvikom našeg parlamentarizma, još više porasti.

(Sedma Sila)

Zadrugni dom u Vodicama

Komunisti Šibenika, Skradina i Primoštena IZABRALI DELEGATE ZA VII. KONGRES

(Nastavak sa 1. strane)

propusta. Na kraju je istakao značenje predstojećih izbora.

O radu političke škole u Šibeniku diskutirala je Tona Krnjić. Iznijela je i neke slabosti u ideološko-političkom radu od kojih je pomanjkanje sistema jedna od najvažnijih. Veću brigu bi trebalo posvetiti individualnom radu članstva SK, te razvijanju jačeg kontakta između organizacija i komiteta SK i političke škole.

Ante Buvinić je iznio, da se u poduzeću »Velimir Škorpić« sistematski radi na ideološko-političkom uzdizanju članova SK. I onima drugovima što žive na selu podijeljeni su materijali da ih sami proučavaju, naravno, uz pomoć drugova, koji će ih povremeno obilaziti.

Brigu o ljudima i odnosu među njima u proizvodnji također je bila tema o kojoj se diskutiralo na konferenciji. Branko Orošnjak je istakao potrebu otvaranja menze za radnike, a ujedno je naglasio, da bi privredni rukovodioci morali biti u boljim odnosima sa ljudima koji proizvode. Istaknuo je i neke probleme tržišta, pa je skrenuo pažnju članovima SK, a naročito rukovodiocima u trgovačkoj mreži, na štetnost neopravdanog povišenja cijena pojedinim artiklima široke potrošnje.

Josip Ninčić je, između ostalog, podvukao ulogu komunista u razvijanju i jačanju radničkog dru-

štvenog upravljanja. Založio se za otvorenu kritiku, koja će jače aktivizirati pojedince u socijalističkoj izgradnji. On smatra da je podjela viška opravdana jedino u tom slučaju, ako je do njega došlo povećanjem proizvodnje, a ne podizanjem cijena. Napomenuo je, da se ne vodi računa o korištenju viskova u poduzećima za izgradnju stanova za radne ljude. O politici cijena trebalo bi da raspravljaju organizacije SK i organi radničkog upravljanja.

Ivo Dodig je govorio o poduzimanju mjera za poboljšanje zdravstvene službe, a naročito o davanju poklona liječnicima, dok je Frane Cvjetković, uz ostalo, istakao da rad članova SK u društvenim organizacijama ne zadovoljava, a naročito os ne osjeća njihov aktivnost u organizaciji Saveza boraca. Ne vodi se gotovo nikakvog računa o tome, da sastanci organizacija SK zaista postanu otvoreni sastanci. Također je govorio o nekim problemima partijske članarine.

U diskusiji je sudjelovao i Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK, koji je ukazao na neke negativne pojave u radu organizacija SK i njezinih članova. Prvo je komuniste da se energično bore protiv svih slabosti i nedostataka, koj ustvari koča naš brz socijalistički razvika.

Zajednička konferencija SK općina Knin i Oklaj

(Nastavak sa 1. strane)

pominje, da bi u budućem radu trebalo biti više sistematičnosti, poštujući princip dobrovoljnosti i pristupačnosti.

U referatu je bilo podvučeno pitanje izgradnje organizacije, odvojeno za područje svake komune. Organizacija općine Knin ima 1474 člana. U toku 1957. g. primljeno je 274 novih članova, a između dva kongresa 705 članova. Po mišljenju organizacionog sekretara Kotarskog komiteta, to je uspjeh, kojim se ne može pohvaliti ni jedna druga općina na području kotara. Socijalni sastav članova sve više se popravlja u korist radnika.

Uza sve to organizacija SK općine Knin još nije zadovoljna općim stanjem izgradnje organizacije, naročito na selu, gdje je očekuju vrlo važni zadaci, s obzirom na perspektivni plan razvoja poljoprivrede i o pitanju uključivanja seoskih žena i njezine uloge u društvenom životu i radi razbijanja konzervativnih shvaćanja.

Na području općine Oklaj izgradnja organizacije ne zadovoljava pa i kad se uzme u obzir, da je izvjestan broj ljudi otišao u privredu van tog područja. Krajem 1957. god. organizacija je brojala 147 članova među kojima ima samo 16 žena.

U radu zajedničke konferencije kroz diskusiju dodirnutu su mnoga pitanja u vezi referata, postignutih uspjeha ili budućih zadataka. Tako je Luka Tanjga govorio o nekim zadacima organizacije Saveza boraca, pitanju ideološkog rada, čuvanju narodne imovine i produktivnosti rada, Mate Jerkić o ulozi SK u vezi jačanja i razvijanja organa društvenog upravljanja, Dušan Popović o aktualnim problemima poljoprivrede. Pero Macura o radu sindikalnih organizacija, ekonomskom i stručnom obrazovanju radnika, Krsto Perić o potrebi odgovornijeg pripremanja organa upravljanja prilikom odobravanja završnih računa, Mileva Radić o važnosti izgradnje žene, jer od VI. kongresa na ovome na školovanje je prošao 71 muškarac, a nijedna žena, Petar Trišić o nekim problemima tvornice vijeka, Dr. Boško Popović o odgovornosti komunista i nekim pitanjima unapređenja zdravstvene službe, Petar Škarić o radu

komunista na selu, koji pripadaju organizacijama SK radnih kolektiva, a stanuju na selu.

Srećko Bašić organizacioni sekretar Kotarskog komiteta SK izlagao je o mjestu i ulozi organizacija SK u privredi i poboljšanju djelovanja radničkih savjeta. Zatim se je osvrnuo na zadatke iz oblasti unapređenja poljoprivrede. Na čelu bitke u gradu i na selu treba da stoje komunisti, koji moraju poznavati put kretanja u socijalizmu.

Na konferenciji je diskutirao i Tode Čuruvija, član CK SKH i poslanički kandidat Savezne narodne skupštine.

On je govorio o postignutim uspjesima u našoj zemlji i daljim perspektivama razvika, zatim o radu komunista koji trebaju objasniti naš ekonomski uspon i tumačiti i da sve to što je postignuto nije od koristi samo gradskom stanovništvu. Jer kad se vrši analiza stanja i ekonomske moći prosječnog čovjeka na selu, sasvim jasno se uočava razlika u načinu života i ekonomskoj snazi danas i ranije, a konkretnih primjera za to ima mnogo.

Za delegata VII. kongresa SKJ izabrani su Tode Čuruvija, Božo Radić i Petar Tanjga.

Opasnost za prolaznike u Buti

Ulica Buta u predjelu Dolac postala je zadnjih dana gotovo neprohodna i opasna po život ljudi koj tamo svakodnevno prolaze. Prije nekoliko dana po svoj prilici radnici komunalnog poduzeća »Put« raskopali su kanal i takvog ostavili. Da stanje te ulice bude još gore, na čitavom njenom dijelu nema ni jedne svjetiljke, tako da se ona nalazi u potpunom mraku. Budući da je kanal otvoren, to je čitav taj predjel potpuno zagađen. S obzirom na to, na nadležnim faktorima je da ulicu čim prije dovedu u prijašnje stanje. (ZV)

NOVE MJERE ZA STANDARD ŽIVOTA I ZAŠTITU POTROŠAČA

Stroga kontrola cijena

U nekim trgovačkim i drugim poduzećima često prevladavaju sebični interesi, iako je njihova jedina dužnost da budu na usluzi narodu i da već stvorene proizvode raspodjeljuju potrošačima, a ne da na račun potrošača raspolažu onim što su drugi proizveli.

Ovo je utvrdio i predsjednik Republike drug Tito u svojoj novogodišnjoj poruci, kada je nagovijestio da će se poduzeti, ako bude potrebno, i administrativne mjere, da bi se zaštitili interesi čitave zajednice i svakog pojedinca.

Tada je drug Tito prigovorio da i neki narodni odbori ne vode dovoljno računa o snabdjevanju stanovništva po što niži cijenama i dovoljnim količinama robe.

Narodni odbori su odgovorni za opskrbu svojih područja. Oni zato mogu maksimirati cijene prehrambenih proizvoda u maloprodaji. Narodni odbori sami odlučuju da li će i na koji način uvesti, pored savezne i republičke, još i svoju kontrolu i evidenciju cijena, ako se za to ukaže potreba u pojedinom kraju.

SPISAK ROBE POD KONTROLOM

Savezni državni sekretarijat za poslove robnog prometa odmah je, na osnovu odluke Izvršnog vijeća, propisao detaljne upute o provođenju ove odluke. Iz odluke i uputstava se vidi, da nabijači cijena ne će moći, kao do sada, da kaotično i bez ikakve dokumentacije podižu cijene.

Objavljen je i spisak najvažnijih artikala, čije cijene podliježu kontroli. Taj spisak je detaljan i sadrži sav tekstil, obuću, prehrambene industrijske proizvode, namještaj, kućanske aparate, posude i drugo. Isto tako spisak sadrži i sirovine iz kojih se ovi artikli izrađuju i ambalažu u koju se pakuju.

ULOGA ZBOROVA BIRAČA I SAVJETA POTROŠAČA

CIJENE OD 1. JANUARA POD KONTROLOM

Međutim, uprkos ovih i drugih upozorenja kao i onih u štampi, neki spekulantski elementi u trgovini, i pored prošle rodne godine, i dalje su nastojali podizati cijene, što se ničim nije dalo opravdati.

Zato su morale doći mjere za stabilizaciju cijena, da bi se spriječili daljnji neopravdani skokovi.

U našem društvenom uređenju to je moguće na nekoliko načina. Uostalom, cijene artikala prehrane ljudi, kao što su brašno, kruh, šećer, sol, zatim za stanarine, bile su propisane regulirane i dosada. Bez brige zajednice, cijene bi i za ove artikle kao i stanarine skakale.

Isto tako, država je na tržištu, gdje je i dalje ostavljeno djelovanje zakona ponude i potražnje, često intervenirala nabavkom robe i na taj način regulirala prilike na tržištu. Poduzimane su i druge razne mjere.

Ali to sve nije bilo dovoljno i sada je donesena odluka Saveznog izvršnog vijeća kojom se ostavlja slobodno oblikovanje cijena, ali se ustanovljava evidencija i kontrola cijena. Doneseni su detaljni propisi, koji će efikasnim mjerama spriječiti neopravdano podizanje cijena na štetu potrošača.

Po ovoj odluci Saveznog izvršnog vijeća, industrijska i trgovačka poduzeća na veliko dužna su, 15 do 30 dana prije namjeravanog povišenja cijena, podnijeti prijedloge svojim stručnim udruženjima i trgovinskim komorama, koje su o pet obavezne da to u kratkom roku dostave Saveznom uredu za cijene i drugim organima savezne države uprave, kako bi se mogle poduzeti mjere protiv povišenja cijena. Osim toga, ta poduzeća su dužna prijaviti i dokumentirati i sva svoja povišenja cijena izvršena od 1. januara ove godine do sada. Znači, ova odluka sasvim opravdana, djeluje i umazad i stoji na principu cijena od 31. decembra 1957. ili ranijih cijena.

DUŽNOSTI I ODGOVORNOST NARODNIH ODBORA

Republički organi državne uprave za robní promet odredit će, po ovoj odluci Saveznog izvršnog vijeća, one manje gradove i industrijske centre u našoj zemlji, gdje narodni odbori općine mogu i sami ustanoviti evidenciju i kontrolu cijena. Narodni odbori, osim toga, mogu, na prijedlog kotarske trgovinske komore, odrediti najviše prodajne cijene na malo za pojedine prehrambene artikle, koji su od naročito značaja za snabdjevanje građana. Za velike gradove, koji su podijeljeni na općine, radi jedinstvenosti ovih akcija, odluka Saveznog izvršnog vijeća propisuje, da ovaj zadatak ne vrše općinski već kotarski narodni odbori.

Ovom odlukom Saveznog izvršnog vijeća uvedena je kontrola cijena na prvom mjestu za one proizvode, koji su od posebnog značaja za tržište i standard života radnih ljudi. Ako se drugim mjerama ne može spriječiti povišenje cijena (intervencijom na tržištu ili slično) pristupit će se maksimiranju cijena u svakom slučaju kad bi podizanje cijena bilo štetno za tržište i standard života radnih ljudi.

Naravno, sve ove mjere zahtijevaju i od građana da oni preko zborova birača, savjeta potrošača, ukazivanjem na nabijače i na razne druge načine, pomognu organima vlasti da se ove značajne odluke provedu u djelo.

Za prekršitelje ovih propisa, međutim, određene su oštre kazne po Uredbi o trgovinskoj djelatnosti i trgovinskim poduzećima i radnjama i to kako kazne za poduzeće tako i kazne za odgovorne osobe u poduzeću.

M. K.

POŠUMLJAVANJE NAŠEG KRŠA

Korisna inicijativa

Problem pošumljavanja našeg krša očigledno postaje općedruštvena stvar i društvo kao takovo o njemu vodi ozbiljnu brigu.

Kako je Sumarija, kao i ostale na području Dalmacije trenutno ostala bez potrebnih sredstava za investicije obnove šuma na krsu i radi toga joj je onemogućeno da direktno učestvuje na njegovom pošumljavanju, to su ovaj osjetljivo važni nedostatak kod Sumarije djelomično dopunili ostali koji su također zainteresirani za obnovu šuma na ovom području. Izgleda da je upravo ova godina najaktuelnija u ovom pravcu od strane drugih investitora i pošumljivača krša uopće. Ove i prošle godine, na primjer, osjeća se znatni interes pojedinaca, organa vlasti i Armije u učešću na radovima obnove naših šuma. Kao glavni investitori i pošumljivači našeg krša na ovom području su: Direkcija Jugoslavenskih državnih željeznica na pruzi Zadar - Knin, Vodoprivredni odjeljak Split, Garnizon JRM u Šibeniku, narodni odbor općine Vodice, poljoprivredne zadruge Tribunj i Murter, zatim sela Tribunj i Dubrava, razne škole, a posebno Vrpolje, Goriš, Lovovac, Burnji Primošten, Perković, Krković, Putičanje, Kraljice i druge. Škole su se istakle naročito na uljepšavanju školskog okoliša, a i pred svih prvo mjesto zauzima škola u Vrpolju.

Narodni odbor općine Vodice, kao inicijator i organizator pošumljavanja krša na svom području samo u ovoj godini kod Sumarije u Šibeniku predigao je preko 150 hiljada komada šumskih sadnica, koje su zasadene na ovom području u Vodicama i okolnim selima. Susjedno selo Vodica Tribunj već drugu godinu uspješno pošumljava svoje privatne parcele, a sve to uglavnom pod inicijativom mjesne zadruge i ostalih. Do sad je u ovoj godini u tom selu zasadeno preko 70 hiljada komada samo šumskih vrsta sadnica, a o voćnim da se i ne govori. Od voćnih sadnica najviše se sade kvalitetne višnje, a pomalo poćima da

prodire i lavanda. U prošloj godini to je selo zasadiło oko 250 hiljada sadnica šumskog drveća, a ponajviše alepskog bora i čempresa.

Jedinice JRM Šibenskog Garnizona već par godina veoma uspješno obavljaju pošumljivačke radove. I one izvadaju kombiniranu sadnju mnogovrsnih šumskih i voćnih vrsta sadnica, kao i sadnica lavande itd. Svi ti radovi imaju višestruku korist, a posebno stvaraju osnovu za bolju budućnost našem narastaju i podizanju društvenog standarda uopće. Jedinice naše Armije u prošloj i ovoj godini zasadile su preko 100 hiljada šumskih sadnica lišćara i četinjača, te preko 10 hiljada komada dvorednih stablašica i raznovrsnih voćaka.

Selo Dubrava kod Šibenika u prošloj godini zasadiło preko 250 hiljada sadnica. Ono ima i svoju tradiciju na polju pošumljavanja našeg krša. U njemu uglavnom većina stanovnika redovito svake godine sadi nove šume i to je već postepeno prešlo u naviku i redovnu obaveznu. Inicijator ove plemenite ideje stari seoski lugar Mate Protega, starac 80-tih godina, koji je započeo s pošumljavanjem još otrog 50 godina.

Direkcija JDŽ i Vodoprivredni odjeli zasadili su preko 100 hiljada komada sadnica. Radove je izvodila Sumarija Šibenik.

Sumarija je u svojim rasadnicama proizvela preko 1,700,000 raznovrsnih sadnica i stablašica od kojih će dobar dio ostati nezasađene uslijed pomanjkanja investicionih kredita, a što za sobom povlači i pitanje daljnjeg opstanka šumskih rasadnika na ovom području. Obustava proizvodnje šumskih sadnica svakako bi se negativno odrazila i na izložene potrebe pošumljivača našeg krša.

Kako je kampanja proljetnog pošumljavanja tek otpočela, bilo bi korisno kada bi se i mnogi drugi ugledali u spomenute, te još ovog proljeća pridonijeli svoj udio na polju obnove naših šuma.

M. Rajčić

26398 GOSTIJU U PROŠLOJ GODINI

Sa plenuma Turističkog saveza kotara

Iz izvještaja o radu turističkih organizacija i Saveza, koji je podnesen na nedavno održanom plenumu Turističkog saveza kotara Šibenik, moglo se vidjeti koliko je pojačan rad ovih organizacija u prošloj godini pridonio razvitku turizma u kotaru. U prošloj godini na teritoriji kotara djelovalo je 16 turističkih organizacija i tri inicijativna odbora. Turistički promet u 1957. godini, u odnosu na 1956., bio je znatno veći. Na čitavom području kotara boravilo je 23697 domaćih posjetilaca sa 190 hiljada 988 noćenja, tj. 1000 noćenja više nego u 1956., i 2701 strani gost sa 7269 noćenja, odnosno 200 gostiju i 700 noćenja manje nego u 1956. Ovo je postignuto naročito zahvaljujući prošireniu kućne radnosti, u čemu

je bila jedna od dosad najuspješnijih: 2501 domaći posjetilac sa 34783 noćenja i 32 strana sa 618 noćenja. Sa 2585 domaćih posjetilaca i 42614 noćenja i 29 stranih sa 312 noćenja Murter se nalazi na drugom mjestu u kotaru. Ovo je postignuto naročito zahvaljujući tome, što su tamošnji mještani pravilno shvatili ulogu rada kroz turističko društvo, kao i da je za ugodni boravak turista potrebno ne samo postojanje prirodnih uslova i smještajnog kapaciteta, već i osiguranje dobrih ekonomskih uslova i kulturno-zabavnog života. Pravilnim radom i suradnjom sa mještanima, zadrugom i društvenim organizacijama na raznim lokalnim radovima, kao i solidno izvršenim pripremama u prošloj sezoni, Turističko društvo u Betini, iako tek nedavno osnovano, već je našlo svoj pravi put i postiglo zadovoljavajuće rezultate.

Turističko društvo u Šibeniku svojim raznovrsnim radom afirmiralo se kao jaka turistička organizacija. Opsežna vlastita fototeka bogata izborom slike sa šibenskog turističkog bazena i učešće u raznim turističkim publikacijama, te plasiranje domaće radinosti na svim tržištima naše zemlje, jedan je od sadržaja rada ovog društva. Međutim, iz prometa turista u prošloj sezoni — 9109 domaća sa 13807 noćenja i 1993 strana sa 4250 noćenja — vidljivo je da je Šibenik izrazio tranzitno turističko mjesto. Ovome je uglavnom uzrok nedovoljni smještajni kapacitet (u Turističkom društvu vodi se pod evidencijom svega 12 soba sa 28 ležaja u kućnoj radnosti!) i udaljenost kupališta.

Prošlogodišnji promet u Primoštenu bio bi sigurno dvostruko veći, da je bilo više zalaganja od strane upravnog odbora Turističkog društva u Primoštenu i da je uložio više truda za doček sezone. To isto se gotovo može reći i za Rogočnicu, gdje se ipak situacija, u odnosu na 1956., donekle, poboljšala. Međutim, kao primjer lošeg rada, može najbolje da posluži Zlarin. Tamo je iz sezone u sezonu kućna radnost u opadanju cijene ležajima nisu stabilizirane, nikakve pripreme u predsezoni nisu izvršene, sa Savezom turističkih društava ne održava se nikakav kontakt, i td. Turističko društvo u Prvic Luci, iako je u prošloj sezoni zadovoljilo, još se nije dovoljno zaokupilo za rješavanje problema oko ishrane gostiju, dok ono u Prvic Šepurinama nikako ne zadovoljava, usprkos idealnim mogućnostima za razvoj turizma u ovom mjestu. Rad društava u Drnišu i Kninu, iako se bore sa različitim teškoćama, može se smatrati pozitivnim. S obzirom na specifičnost smještaja ovih mjesta, sadržaj njihovog rada je drukčiji od ostalih društava, a isprpljuje se uglavnom u organiziranju izleta.

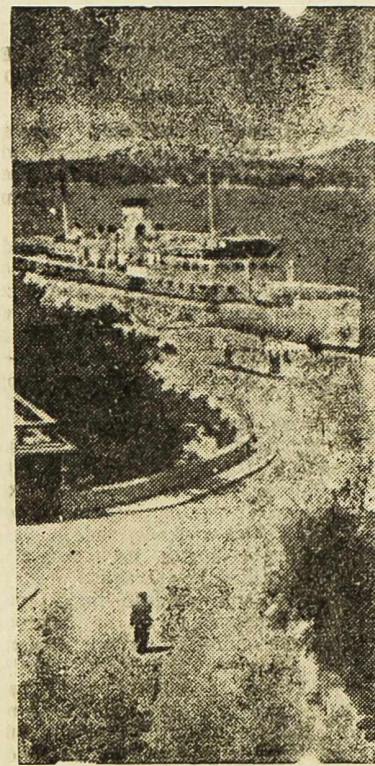
Što se tiče rada Turističkog saveza kotara, u izvještaju je naročito istaknuta njegova aktivnost na proširenju turističkih organizacija i njegovu pomoć organizacijama na terenu, rad na dovršenju opsežnog prospekta, koji će po svojoj prilici izaći iz štampe krajem ovog mjeseca u 50000 primjeraka i na 3 strana jezika. Na svojim sastancima Predsjedništvo Saveza raspravljalo je o raznim pitanjima turističke djelatnosti, problematici ugostiteljstva, saobraćaja, zatim o kulturno-zabavnom životu, pošumljavanju i td. Osim toga, raspravljalo se i na koji način usmjeriti nedjeljno slobodno vrijeme našeg radnog

čovjeka u nazonodi, izletima i drugim vidovima.

U diskusiji o izvještaju, predsjednik Turističkog saveza kotara drug Petar Škarica iznio je neke nedostatke u radu društava, od kojih je naročito naglasio njihovu nedisciplinu prema Savezu, kojase najviše očitovala u nedostavljanju od strane većine društava 20% od ubrane boravišne takse Savezu, što je trebalo shvatiti kao i svaku društvenu obaveznu, iznio je zatim nepravilan rad u Vodicama, gdje su poslije uklanjanja zadruge »Sremački« u ime poljoprivredne zadruge poslove preuzela u stvari 3 do 4 čovjeka, koji su držali ljetnu baštu i dijelili dobit. Zadruga je izdavala vino i ostalo na neko izmišljeno ime, da bi se izbjeglo društvene obaveze. O takvim stvarima trebala bi da vode računa i turistička društva. Usprkos njihovim uspjesima nije učinjeno sve da bi gostima bio osiguran ugodan boravak. Ovdje naročito spada problem snabdjevanja i izvan pansiona. Turistička društva, naročito u Šibeniku, trebala bi da budu inicijatori organiziranja nedjeljnog odmora radnih ljudi za vrijeme čitave godine.

U diskusiji se govorilo i o organiziranju kulturno-zabavnog života u Šibeniku za vrijeme ljeta, zatim o potrebi jače saradnje između turističkih društava i Ferijalnog saveza, zatim između Centra za unapređenje domaćinstva i Saveza radi bolje organizacije prehrane i kulturnog usluživanja. Jedan diskutant je istakao, kako treba voditi što više računa o udobnosti gostiju. Neki su gosti na pr., spavali na samim slamaricama, bez plahta i pokrivača. Čemu što veći broj gostiju, ako ih se ne može zadovoljiti? Ugostiteljski kadar također ne zadovoljava, a bilo bi svakako potrebno provesti kategorizaciju ležaja.

Na kraju plenuma govorilo se o pripremama za sezonu 1958. i zaključeno je, između ostalog, da se s obzirom na oskudicu kvalificiranog i pomoćnog kadra u zajedničkim menzama: restoranima, organizira seminar za osposobljavanje ovog kadra. Što se tiče organizacije nedjeljnog odmora radnih ljudi, zaključeno je da se stupi u vezu sa sindikatom. U vezi s ovim značajno je osiguravanje normalnog rada pruga koje saobraćaju između Šibenika i ostalih primorskih mjesta i nedjeljom.

Šibenik: Obala

su značajnu ulogu igrale turističke organizacije. Smještajni kapacitet u kućnoj radnosti iznosio je 804 sobe sa 1743 ležaja, a sa cijenama od 100 do 150 dinara po osobi.

Analizirajući rad pojedinih turističkih društava, istaknut je rad društva u Vodicama, koje je saradnjom sa društvenim i političkim organizacijama postalo pokretač gotovo svih akcija na razvijanju turističkih uslova i društveno-zabavnog života u mjestu. Srdačan odnos prema gostima, susretljivost i gostoprimstvo, koji karakteriziraju Vodišane, pridonijeli su i da je prošle godine Vodice posjetilo 3944 gosta iz zemlje sa 54595 noćenja i 73 strana sa 860 noćenja. Danas u Vodicama ima 207 soba sa 445 ležaja, a za iduću sezonu predviđa se kapacitet od 600 ležaja. Turističko društvo u Tribunju, iako novo, vrlo je zaslužno za izvođenje raznih lokalnih radova, koji su bili osnova za razvoj turizma, kao izvanredna kupališta i uređenje njegovog okoliša, pošumljavanje goleti u mjestu, nastojanje za održavanje čistoće i td.

Iako je od 11 članova uprave Turističkog društva u Prvicnom aktivan gotovo samo jedan i to starac od 70 godina, ipak je on dosta zaslužno za polje i tijesna u rang jačih turističkih centara našeg kraja. O tome naročito govore cifre iz prošle sezone koja

50-godišnjica smrti Sime Matavulja

PRED PEDESET GODINA, NA DANAŠNJI DAN, ŠIBENSKA JE ŠTAMPA JAVILA DA JE DAN PRIJE, OKO PODNE, U BEOGRADU NAGLO PREMINUO KNJIŽEVNIK SIMO MATAVULJ.

OVOG VELIKOG ŠIBENSKOGA SINA OBA I NAČE LJUTO ZAVADENA ŠIBENSKA LISTA: NAPREDNJAČKI »KREMENJAK« I PRAVAŠKA »HRVATSKA RIJEČ«, POČASTILI SU I POSEBNO, OPŠIRNIM NEKROLOZIMA.

Simo Matavulj rodio se 14. rujna 1852. u Šibeniku, od oca Stevana, malog trgovca, i Simeune Triva. Osnovnu školu i riju realnu gimnaziju završio je u Šibeniku. Četiri godine proveo je u manastiru Krupi, kod Strica igumana Serafima. 1871. god. svršio je prepravandiju u Arbanasima, te je tri godine učiteljevao, najprije u Dervrkama, a zatim u Islamu. Od jeseni 1874. god. pa do jeseni 1881. god. Matavulj je nastavnik nautičke škole u Hercegovom. Šest godina nastavnikom je gimnazije i školskim nadzornikom na Cetinju. U rujnu 1887. god. prešao je u Srbiju i u njoj, osim kraćeg boravka na Cetinju, proveo sve do svoje smrti. Par mjeseci predavao je na gimnaziji u Zaječaru, a od 1889. g. živio je stalno u Beogradu, najprije kao nastavnik gimnazi-

je, pa kao činovnik presbira, a posljednjih godina svog života isključivo kao književnik.

Lijepe muške pojave, znalac više stranih jezika, visoko obrazovan i duhovit, ugodan u društvu, Matavulj je bio mio drug u svima društvenim krugovima, voljen u Šibeniku jednako kao na Cetinju i u Beogradu. Mnogo je putovao, ovaj književno najobrazovaniji, evropski pisac kod nas (V. Petrović), svojom ličnošću i radom osvajaio je sve redom. Bjo je prvim predsjednikom Društva srpskih književnika, a Srpska akademija nauka izabrala ga je za svoga člana.

Premda je mlad ostavio svoj rodni kraj — Šibenik i sjevernu Dalmaciju — u dvadesetdru-goj godini života, Matavulj je među svoje optovano, na kraće i dulje vrijeme, dolazio, posljednji put dvije godine prije smrti.

Umro je 4. ožujka (20. veljače po starom kalendaru) 1908. u Beogradu, u najboljoj muzevnoj dobi.

Književnim se radom Simo Matavulj počeo intenzivno baviti kao zreo čovjek širokog znanja i velikog životnog iskustva, znatne literarne erudicije i istančanog ukusa. Najljepša i najbogatija govorena riječ našeg jezika našla je u njemu svog velikog majstora. Likovi i karakteri Matavuljevih pripovjedaka i romana odaju čuđe-

san dar posmatranja i veliku stvaralačku snagu pisca. Čitava ih je galerija! Kompozicija je vješta (poput Tolstoje, Matavulj je svoja djela stalno dotjerivao, samokritično skraćivao i mijenjao, na pr. »Bakonju fra-Brunu« i »Posljednje vitezove«), opisi su slikoviti, dijalog prislan i neobično živ. Realist, najčišći među našim piscima, Matavulj nije to dosadnom analizom života, nego vjernim, umjetničkim danim ocrtom i karakteriziranjem likova i ambijenta. Stoga je on najviše (Škerlić kaže: »jedinok«) »kod kuće« u pripovjetkama i romanima u kojima je prikazan njegov už zavičaj.

Matavuljevo književno djelo sačinjava jedna stotina što novela i romana, putopisa i drama, autobiografskih bilježaka i prijevoda (Maupassant, Vogue, Zola, Moliere, Dickens). Pišćev »šibenski opus«, da ga tako nazovemo, predstavlja među njima najvrjednije što je pisac dao: jednu trideset novela i romana (osim »Bakonja fra-Brne«, romanima su još: »Posljednji vitezovi« i »Preobraženja«, neke vrste »pravoslavni« pandan »B«konju«). Varijetet je očigledan: lirski ugodaj crtica »Na mlado ljetu« (smrt jedne majke) i »Čevrljino zločinstvo« odudaraju od satire na šibenske prvake (»Ljudi« i priljke u Gulinu«), od podrugljivosti »Posljednjih vitezova« i »Bakonje fra-Brne«, ali baš to posvjedočuje sveobuhvatnost pišćeve kreativne snage. »Ležalo« mu je po prirodj — sam je to priznao — pronalazač i crtanje komičnoga. Po tome Matavulj ide, pored Nušića, u red naših najvećih tvoraca komičnih likova u književnosti, raspoložuci prisnim i istin-

skim humorom koji otkriva uz smijuriju baš ono što pojedinac ili pojedinci ljubomorno sakrivaju, utajuju ili, pristo: poriču. Kao Maupassant i Čehov, a kod nas Kovačić i Kočić, i Matavulj je jednim dijelom svog stvaranja humoristi. Ali uz tolike divne lirske stranice Matavuljeve, uz Bakonjin uzdah: »Sirofa, dobra maja!«, treba zabilježiti da je on na prvim stranicama »Bilježaka jednoga pisca«, topinom koja izlazi samo iz dubokog osjećajnog srca, divnim riječima podigao, neobičan i oblikom, spomenik svom učitelju popu pjesniku Stjepanu Buzoliciu, kakav nitko nigdje i nikad kod nas nije dobio.

Kroz smijeh i suze, Matavulj je ljude svoga rodoga kraja, junake svojih djela, ljubio. 1904. g. doveo je »fra-Šimun« (tako je Matavulja zval slikar Marko Murat) svog Bakonju u Beograd i stavio mu u usta ove značajne riječi: »Srce mi raste kad čujem vas svit ... svi-svi-svi divane hrvatski!«

U rujnu 1952. g. Šibenik je svečano proslavio stotu godišnjicu rođenja ovoga velikog svoga sina. Na rodnu kuću postavljena je spomen-ploša, priredena je izložba njegovih djela i uspomena, a pred prvom Osmogodišnjom školom, koja je u čast piscu nazvana njegovim imenom, otkrivena je njegova bista, djelo kipara Grge Antunca. Izdan je tom prigodom u posebnoj knjizi izbor njegovih »šibenskih pričaa«.

Beogradska »Prosveta« izdala je 1953. 1956., u vrlo lijepom izdanju, Matavuljeva »Sabra-na djela« (osam knjiga).

NOVOSTI IZ NAŠIH OPĆINA

Jubilarna proslava vodičke glazbe

Vodička glazba, ove godine, slavi 30-godišnjicu svoga prvog javnog nastupa. U tu svrhu formiran je odbor za proslavu, koji u programu predviđa evociranje prvog javnog nastupa, na isti način, kako je to bilo prije 30 godina.

Vodice je težilo za kulturnim progresom, još od ranijih vremena, a tako isto bilo je nepomirljivo sa režimom stare Jugoslavije. U to vrijeme postojale su u Vodicama razne političke organizacije, ali su Vodičani težili naprednim socijalnim reformama i simpatizirali sa radničkim pokretom i Komunističkom partijom. Prirodno, da u to vrijeme nije bilo moguće formirati jednu društvenu organizaciju, u kojoj bi se takva stremjenja mogla javno manifestirati. Komunisti Benjamin Udovičić, Ive Čaće i drugi napredniji ljudi i omladinci maštali su, kako bi Vodice moglo dobiti svoju pleh muziku pa da se u krugu ta-

nisu uspijevali omesti djelovanje društva. Pojedini članovi društva bili su zatvarani, ali je to ostalima davalo još jači poticaj u njihovom radu, koji je postajao svakog dana sve intenzivniji, bilo to pripremanjem novih kazališnih komada, bilb koncerata i zabava, što je sluge nenarodnih režima dovodilo do nemoćnog bjesnila. Ovi su se nadali, da će zatvaranjem i proganjnjem pojedinih članova društva paralizirati njegovo djelovanje, u čemu nisu imali nikakva uspjeha.

Kada je nastupila šestojanuarska diktatura, društvo je promijenilo svoj naziv od Hrvatskog muzičkog društva »Starčević«, postala je »Vodička glazba«, i sa tim nazivom djeluje i danas, kada slavi jubilej tridesetogodišnjice svoga plodnog djelovanja, koliko na kulturnom, toliko i na političkom polju.

Godine 1933. u Sjevernoj Dalmaciji došlo je do prodora u nekim

S prvog nastupa vodičke glazbe

kovog društva razvijaju napredne ideje. U 1926. godini uzeli su inicijativu u svoje ruke i oformili Hrvatsko muzičko društvo »Starčević«. Tražila se je pomoć kod svih Vodičana bilo u mjestu, bilo vani, pa i kod onih koji su se u to doba nalazili u inostranstvu. Od ondašnjih protunarodnih vlasti niti se je tražilo, niti se je dobilo šta, već su se sredstva prikupljala isključivo od mještana, radnika i seljaka. Prikupljenim sredstvima 1927. godine nabavljeni su instrumenti. Pronašao se je i prvi kapelnik, Mišurac, porijeklom Čeh, koji je pristupio muzičkoj izobrazbi članova društva, tako da je prvi javni nastup slijedio 18. ožujka 1928. godine. To je bilo svenarodno veselje tog mjesta. Na pucanj topa »haubice« zasvirala je u Vodicama prvi put kompletna pleh muzika i tako je ideja naprednih Vodičana postala stvarnost.

Od osnutka Hrvatskog muzičkog društva »Starčević«, čelija Komunističke partije u Vodicama rukovodila je ovim društvom ilegalno Pomoću amaterske diletantske grupe davali su se na pozornici ovog društva, kroz čitav period trajanja stare Jugoslavije, progresivni kazališni komadi Branislava Nušića i drugih naprednih pisaca, koji su žigosali sve trulo i zastarjelo. Priredivale su se druge večeri, plesovi i priredbe, na kojima se je raskrinkavala nenarodna vlast i režim stare Jugoslavije. Žandari, kao eksponenti takve vlasti, nastojali su na svaki način ometati ovakve zabave, ali nikako

Dok ne bude kasno

U Putičanjima postoji oko 20 bunara koji za vrijeme ljeta presuše. Budući da su gotovo svi oni neograničeni, a na nekim mjestima i otvoreni to se često događa da se voda u njima potpuno zagadi uslijed čega prjeti opasnost od raznih zaraznih oboljenja. To osobito ispaštaju djeca koja češće oboljevanje od dezinterije. Nije rijedak slučaj oboljenja od trbušnog tifusa i sličnih bolesti. Da bi se to spriječilo potrebno je čim prije poduzeti izvjesne mjere. Nažalost, ovo selo već četiri godine nije posjetio ni jedan liječnik a niti bilo tko od strane sanitarne inspekcije. Trebalo bi nešto učiniti, dok ne bude kasno. (EF)

Kninska Kronika

Pripreme za proslavu Dana žena

Žene Knina i okolice vrše pripreme za što svečaniju proslavu 8. marta — Dana žena, slaveći taj praznik sa 15-godišnjicom osnivanja masovne organizacije AFŽ-a. Predviđeno je održavanje svečane ekademijske u Domu JNA. Poslije referata članovi OKUD »Pero Milanović« izvest će Gogoljevu »Ženidbu«. Poslije izvedbe žene će prirediti drugarsku zabavu.

KOMUNALNI PROBLEMI — TEMA RAZGOVORA MJESNOG ODBORA

U Strmici je nedavno održan prvi sastanak novog mjesnog odbora, na kojem se najviše raspravljalo o komunalnim problemima ovog mjesta.

U prvom planu dolazi izgradnja novog školskog prostora, jer postojeće stanje onemogućava izvršenje osnovnih zadataka nove škole. Važno je naglasiti da se četverogodišnja škola Strmica — Cerovac još nalazi u privatnoj, vlažnoj i nehigijenskoj prostoriji. Ništa bolje stanje nije ni u osmogodišnjoj školi. Osim toga, predstoji izgradnja seoskog puta do Radoša, kao i regulacija rijeke Butičnice i ostalog bujičnog prostora. Velike teškoće zadaju Strmičanima i bujice na području općine Bosansko Grahovo, koje tom problemu pridaje malo pažnje. Odlučeno je da se intervenira kod nadležnih organa Bosanskog Grahova kako bi se ozbiljnije pristupilo rješavanju ovog zajedničkog problema. Razmatrano je i pitanje čišćenja školskog bunara koje je postavljeno na mnogim sastancima. (V.Z.)

POVRIJEĐEN OD RUČNE BOMBE

U selu Vrbniku dvoje djece je teže a jedno lakše povrijeđeno u času kad su stali udarati jednu iz rata nadenu ručnu bombu. Tom prilikom Joško je do eksplozije od koje su 7-godišnja Milica i 6-godišnja »venka Đaković« teže povrijeđene i odmah upućene u bolnicu Šibenik i Knin. 4-godišnji Boško Ždrale Ilijin zadobio je lakše povrede po tijelu.

VIJESTI IZ DRNISA

Izvršene pripreme za elektrifikaciju Ružića

U predizbornoj aktivnosti seljaci sela Ružića učinili su ozbiljan korak na putu elektrifikacije svog sela. Gotovo svakog dana odlazilo je nekoliko desetaka ljudi, žena i omladine na radne akcije s namjerom da što prije ostvare mogućnosti za elektrifikaciju. Dosađ je

ZAPUŠTEN DOM U GRADCU

Otrag deset godina sagrađen je zadržni dom u Gradcu. Međutim, on ne služi svojoj svrsi. Gotovo sve prostorije nalaze se u veoma zapuštenom stanju, dok su stakla polupana. U sali za priredbe nalazi se spremište za slamu, sijenje i umjetno gnojivo mjesne poljoprivredne zadruge. Ne znamo koji je razlog da se dom nalazi u takvom stanju. (JG)

ZAŠTO NE RADU KPĐ »BANOVAČA«

Kulturno - prosvjetno društvo »Banovača« u Otavčicama postoji već nekoliko godina, ali se njegovo djelovanje već dugo ne osjeća. Poslije omladinskog festivala u Unešću, kada je ovo društvo bilo nagrađeno, ono je prestalo sa radom. I čitaonica koja je u sklopu društva uopće se ne koristi. Što radi omladinska organizacija i zašto ne pokrene njegovu aktivnost? (JG)

KAD ĆE SE POPRAVITI PUT DO MAUZOLEJA

Mauzolej Ivana Meštrovića često posjećuju mnogi domaći i strani turisti. Međutim, put koji vodi do samog Mauzoleja potpuno je zapušten, da je nemoguće prilaž do Meštrovićevog spomenika. Ranije je bilo predviđeno da se put uredi, ali se tome još do danas nije pristupilo. (JG)

U okviru proslave uslijedit će svečano otvorenje drugog tečaja kroja i šivanja na inicijativu društva »Napredna žena«.

NASTAVAK RADOVA NA VODOVODU

Prošle nedjelje oko 150 Strmičana dobrovoljno je radilo na jednoj veoma važnoj akciji. Oni su prokopali oko 400 metara dugačak kanal i u njega položili vodovodne cijevi. Zadržni dom dobit će priključak na novi vodovod. Opća poljoprivredna zadruga osigurala je materijalna sredstva za nabavku vodovodnih cijevi. (VZ)

NOVE KULTURE

Industrijsko bilje nije dosad bilo zastupljeno na području kninske općine. U narednom periodu ova grupa ratarskog bilja zauzet će važno mjesto. Uzgoj duhana koji odgovara prilikama tla i uslovima klime, protezat će se na ukupnoj površini od oko 150 ha. Na manjim površinama pored duhana pokušat će se i uzgojem pamuka, a na krševitim predjelima, gdje se osjeća utjecaj mediteranske klime, isprobat će se sadnja lavande, tako da će se pod ovom kulturom do 1962. godine nalaziti 14 hektara.

Prema perspektivnom planu predviđa se da će industrijsko bilje zahvatiti 168 ha s ukupnim prinosom od 1080 mtc ili u vrijednosti od preko 40 milijuna dinara

NESREĆA NA RIJECI KRKI

Na rijeci Krki kod Knina došlo je do nesreće u kojoj su umali životom stradali Spiro Damjanović, star 12 godina i Boris Bjedov obojica iz Knina. Uslijed jakog vjetrova čamac u kojem su se nalazili najednom se prevrnuo, tako da su se obojica našli u vodi. Dok se Bjedov uspio uhvatiti obale, dotle se Damjanović stao gušiti i zahvaljujući prijedbnosti vojnika Josipa Kovača izvučen je iz vode. U dosta teškom stanju prevezen je u kninsku bolnicu.

GRADNJA ŠKOLE U KRIČKAMA

Prije nekoliko godina započela je izgradnja nove školske zgrade u Kričkama. Temelji su bili iskopani, zidanje je započelo, ali se dalje nije krenulo. Nabavljeni materijal leži pored započete zgrade, a da o tome nitko ne vodi brigu. S druge pak strane velik broj školske djece radi u dosta skućenim i nehigijenskim prostorijama. (JG)

Skradin

GRADNJA ULICE U PLASTOVU

U Plastovu nedaleko Skradina započeli su radovi na izgradnji ceste koja će prolaziti kroz selo. U toj radnoj akciji sudjeluju mještani na dobrovoljnoj bazi. Brojčano su najjače žene. Izgradnja puta bit će od velikog značaja za ovo selo, jer su dosad vozila zaobilazila selo. (MB)

Stankovci

PRIPREME ZA FESTIVAL

I na općini Stankovci vrše se pripreme za festival kulturno - mjetničkih grupa i društava, koji će se održati u Šibeniku. Predviđa se da s ovog područja na tom festivalu nastupi dramska grupa s izvođenjem »Veliki korak« od Ive Čaće, zatim više folklornih grupa i kazalište lutaka sa »Snjeguljicom«. (EF)

Tijesno

AKCIJA NA ČIŠĆENJU BOROVOG PRELCA

Učenici osmogodišnje škole u Pirovcu zajedno sa svojim nastavnicima upriličili su akciju na čišćenju borovog prelca. Tom prilikom potpuno su očišćena sva borova stabla zasađena u neposrednoj blizini sela. (EF)

ZDRAVSTVENA STANICA USKORO U NOVIM PROSTORIJAMA

Nedovoljan prostor umnogome je kočio rad zdravstvene stanice u Tijesnom. Zbog toga su nadležni faktori odlučili za tu svrhu adaptirati jedne prostorije, u kojima će uskoro biti smještena zdravstvena stanica. (EF)

ZAMRO KULTURNI ŽIVOT U JEZERIMA

Već duže vrijeme omladina sela Jezera ne pokazuje nikavu aktivnosti. U selu postoji tamburaški zbor koji uopće ne djeluje. Slična je situacija i sa dramskom družinom. Na omladinskoj organizaciji i SSRN je da čim prije ožive djelatnost na kulturnom polju, jer za to ima povoljnih uvjeta. (IF)

Kistanje

Izvoz boksita u Zapadnu Njemačku

Već od 1923. do 1941. godine Nijemci su pokušavali da vrše eksploataciju boksitne rude iz Ervenika. Otkrili su nalazišta na više mjesta i počeli sa manjom eksploatacijom. Od 1952. godine poduzeće »Boksitnih rudnika iz Drniša« stavilo je u svoj plan proširenje svojih pogona. Time su počeli radovi na vadenju boksitne rude na predjelu »Obruč« kod Ervenika sa dva okna.

Rad na eksploataciji ove rude će nalaziti je kako u početku, tako i danas na mnoge teškoće. Jedan od njih je nedostatak tehničke opreme, jer pogon raspolaže svega sa dva dizel motora jačine 45 KS i dva kompresora. Zbog tako tehnički zaostalih i primitivnih sredstava i eksploatacija je bila malezna. Zato se sada proizvodi mjesečno od 1000-1200 tona rude, što je to ipak malo, s obzirom da u rudniku rade 62 radnika u tri smjene. I način prijevoza rude otežan je. Ona se prevozi sa kamionima do stanice Padene, a odatle željeznicom do Vukovara, u kojem se vrši separacija rude, koja se odatle izvozi vodenim putem u Zapadnu Njemačku.

Prvić-Šepurina

KONFERENCIJA NARODNE OMLADINE U PRVIĆ ŠEPURINI

U Prvić Šepurini održana je konferencija organizacije Narodne omladine, na kojoj je konstatirano da su u prošloj godini postignuti znatni rezultati, osobito na sportskom polju i na raznim komunalnim radovima. (Z)

PRIPREDA U ČAST IZBORA

U čast predstojećih izbora dramska sekcija organizacije Narodne omladine Prvić Šepurina priprema priredbu. Pored toga bit će organizirano i takmičenje u odbojci. (Z)

UREĐENJE SELA

Upravo se dovršavaju radovi na popravku obale u Prvić Šepurini. U planu je da se uz obalu zasade voćna stabla i postavne klupe. To je samo dio radova koji će biti izvedeni u okviru priprema za doček turističke sezone. (Z)

Zašto?

U selu Dazlini, općine Tijesno, postoji škola, ali, nažalost, bez učitelja. Ukoliko se desi da učitelj i dođe u to selo — brzo ga napusti. Za razlog tome navodi se da su teški uvjeti rada. Zbog toga dvadesetak djece prisiljeno je da pohađa škole u susjednim selima. Postavlja se pitanje, kad će selo dobiti stalnog učitelja. O tome bi netko morao povesti računa.

Đalje. Jedna oveća zgrada, koju je svojevremeno podigao Kotarski zadržni savez izložen je zubu vremena. Ali, još danas nitko o njoj ne vodi brigu. Spomenuta ustanova dodijeljena je zgradu na upravljanje Poljoprivrednoj zadrži Pirovac, koja je navodno u prostorijama trebala otvoriti prodavaonicu prehrambenih artikala, čitaonicu i dr. Međutim, od tog vremena prošlo je godinu dana, a da se ništa nije učinilo. Zgrada iz dana u dan propada. Zašto? Pitaju se mještani. (EF)

400 OMLADINACA U ODREDU PREDVOJNIČKE OBUKE

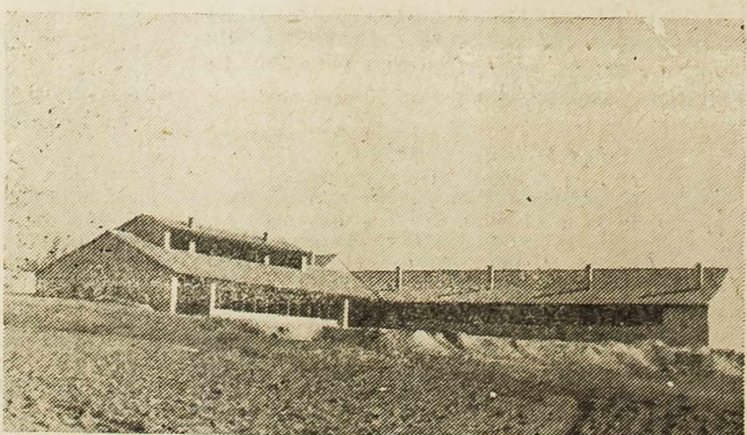
Odred predvojničke obuke, koji je formiran prošle godine na općini Kistanje, počeo je rad u ovoj godini. Odred broji 400 omladinaca. Donesen je nastavni plan i program. Određeni su i nastavnici iz svih grana predavačke djelatnosti.

Odred broji 7 četa, od kojih 2 čete imaju po 3 vođa, a ostale po 2 vođa. Za komandanta odreda određeni je i ove godine Krneta Joško, rezervni kapetan. Za razliku od ranijih godina, pripadnici Odreda imat će svega jedamput razne vježbe, i predavanja, a učestvovat će i na logorovanju. (B. P.)

Zlarin

ŠTETE OD LISICA NA ZLARINU

Na otoku Zlarinu zapažen je velik broj lisica koje nanose priličnu štetu lovnoj privredi tog otoka. Poduzimale su se hajke, ali bez većeg uspjeha. Jer, ukoliko bi članovi Lovnačkog društva iz Šibenika uspjeli potamaniti lisice, namjeravali se nabaviti oveći broj zečeva i fazana koji bi bili smješteni na Zlarinu. (AH)

Škola u Ružiću

KOMEMORACIJA POVODOM 50-GOD. SMRTI S. MATAVULJA

3. ožujka, uoči smrti našeg velikog književnika Sime Matavulja, održano je predavanje o njegovom životu i radu u I. osmogodišnjoj školi, koja nosi njegovo ime.

3. III. održana je komemoracija. Nakon toga je literarna grupa te škole položila lovor vijenac pred njegov spomenik, podignut 1952. godine, a isto tako i na njegovu rodnu kuću.

Na uspomenu književnika kulturno-prosvjetna sekcija ove škole odasud činiti ime Kulturno-prosvjetno društvo »S. Matavulja«.

Vijesti iz naših škola

DRAMSKA SEKCIJA U IV. OSMOGODIŠNJOJ ŠKOLI

U IV. osmogodišnjoj školi osnovana je dramska sekcija koja je pobudila velik interes kod učenika. Članovi te sekcije započeli su s uvježbavanjem dječjeg komada »Šegrt Hlapić« koji će biti izveden u najskorije vrijeme.

OSNOVANA LITERARNA SEKCIJA

Na inicijativu nastavnika Pavice Dunka na III. osmogodišnjoj školi osnovana je literarna sekcija. Grupa sačinjava 25 članova i od kojih su veći broj učenika petih i šestih razreda. (OL)

PREDAVANJE PROF. LAZARA AKSIČA

U prostorijama Kazališta lutaka prof. Lazar Aksić održao je predavanje »O odgoju mladih generacija nekada i danas«. Drugo predavanje sa temom »Postupak pripremanja roditelja djeteta«, bilo je namjenjeno roditeljima. Ono je bilo veoma dobro posjećeno. (JG)

KLUB MLADIH TEHNIČARA

Pred izvjesno vrijeme na I. osmogodišnjoj školi osnovan je klub mladih tehničara. Klub djeluje u četiri sekcije: brodersku, modelarsku, foto sekciju i radio amatersku. Sve te sekcije rade pod upravom profesora Skračića i Kumara. Rad se odvija u školskoj radionici. (ID)

OSNOVANE SPORTSKE SEKCIJE NA I. OSMOGODIŠNJOJ ŠKOLI

Na inicijativu nastavnika za fizički odgoj Mira Crnogača na I. osmogodišnjoj školi osnovano je nekoliko sportskih sekcija. Osnovana je sekcija gaganja iz zračne puške, zatim šahovska i stolnoteniska sekcija. Dosađ se u tim sekcijama prijavilo oko 100 učenika. (ID)

SILICIJ ZA LOZOVAČKU TVORNICU

Prošle nedjelje stiglo je u Šibenik 15 hiljada kilograma silicija koji je otpremljen za potrebe tvornice glinice i aluminijske u Lozovcu. (Z)

GRADSKA KRONIKA

Očekuje se dolazak većeg broja turista

Šibensko poduzeće »Putnik« i ugostiteljsko poduzeće »Jadrinja« stupili su u pregovore sa nekim inozemnim turističkim agencijama. U toku ljetnih mjeseci očekuje se dolazak većeg broja stranih turista koji će ljetovati na ovom području. Pored ostalog, sklop-

RASPISAN NATJEČAJ ZA NAJBOLJI SASTAV POVODOM 8. MARTA

Društvo »Savremena žena« u Šibeniku raspisalo je natječaj za najbolji pismeni sastav povodom 8. marta — Dana žena. Najbolji radovi učenika bit će nagrađeni. (AH)

STIGLA POŠILJKA OD 12 TONA TUNA

Za potrebe tvornice ribljih konzervi u Rogoznici, prvih Luci i Salima na Dugom Otoku nedavno je stigla u Šibenik iz Turske nova pošiljka od 12 tona tuna. (Z)

Peta premijera u Kazalištu lutaka

Uškoru će u Kazalištu lutaka u Šibeniku biti izvedena peta premijera u ovoj sezoni. U pripremi je izvođenje na scenu dječjeg komada »Čarobni biserit« od Željka Hella, koji će režirati Borna Šarić. Do kraja kazališne sezone kazalište će izvesti još dva komada i to »Kekeca« i »Čiča Tominu kolibu«. Prvi komad režirat će prof. Ivo Livaković a drugi Ilija Ivezić. S ovim drugim komadom kazalište će nastupiti na osmogodišnjem dječjem festivalu u Šibeniku.

U ovoj sezoni kazalište je izvelo ove komade: »Postolar i vrag« od V. Rabadana, »Pinokio« od M. Gatare, »Djed Mraz« od M. Šjorele i »Ivica i Marica« od Grimm-Fulgosi. 55 predstava ovog kazališta gledalo je oko 7000 lica. Kazalište lutaka u Šibeniku pozvat će u toku ovog mjeseca u Vodicama, Drnišu, Knjnu i Skradinu.

ČLANOVI SPLITSKOG ODREDA IZVIDAČA U ŠIBENIKU

70 članova odreda izviđača »Jadrinac« iz Splita doputovali su u nedjelju u naš grad. Oni su tom prilikom razgledali TLM »Boris Klarić«, zatim tvornicu u Lozovcu i spaspove Krke. Istodobno je učinjen posjet Šibenskoj organizaciji odreda izviđača i planinki.

RODENI

Marija, kći Jerka Škorić; Zoran, sin Frane i Ivanke Miljković; Vanja, kći Vica i Ane Šišara; Živko, sin Jose i Andrije Bilušić; Tomislav, sin Marka i Tereze Dodig; Mile, kći Jose i Ane Kuzović; Željko, sin Jose i Ane Škugor; Gordana, kći Nikole i Jovanke Rokvić; Zoran, sin Čedomira i Blaženke Vulinović-Zlatan; Gorjana, kći Ljubinka i Mare Perković; Branko, kći Marka i Danice Lokas; Stjepan, sin Jose i Marije Olivari; Elda, kći Nikole i Miljenke Mudronja; Elza, kći Marka i Vjere Turčinov; Fulvio, kći Zdravka i Marije Belamarić; Janko, sin Rajić Filipa i Računice Ljubice; Ante, sin Svetina i Jerke Gović; Julija, kći Ivana i Josine Tubić; Gordana, kći Marijana i Dražinje Tatić; Nikica, sin Marina Mariana i Marije Pivčević; Damir, sin Miodraga i Marije Slavke Dživić; Jadranka, kći Ante i Nede Zimković; Zoran, sin Luke i Benke Soza; Davor, sin Zdravka i Nedjeljke Bolanča; Jadranka, kći Andrije i Julijane Denčinger.

VJENČANI

Lambaša Ante, radnik — Krnić Zorka, domaćica i Mešić Sidić Petar, tesar — Sladić Ružica, učenica.

UMRLI

Usmiani Juraj pok. Petra, star 55 god.; Ercegović Dioniča Ivana, stara 1 m.; Pokrovac Josip, star 46 god.; Ponoš Jakov Ivana, star 22 god.

SJEDNICA NO OPĆINE ŠIBENIK

OSNOVANI NOVI SAVJETI

Na posljednjoj sjednici obaju vijeća NO šibenske općine koja je održana 27. prošlog mjeseca, donijeto je nekoliko odluka i rješenja. Tako je donesena odluka o osnivanju triju savjeta: za pomorsku privredu i saobraćaj, za društveni plan i financije i savjet za rad i radne odnose. Nadalje je doneseno rješenje o otvaranju dispanzera za ekinokozu. Isto tako izglasano je rješenje za zaduženje kod Fonda za stambenu izgradnju u iznosu od 26 milijuna dinara za dovršenje radova stambenog bloka na Obali Oslobođenja.

Smrtno stradao na radu

Prihikom iskrcaja umjetnog gnjiva sa talijanskog broda Scilling došlo je do nesreće u kojoj je životom nastradao 22-godišnji radnik Jakov Ponoš Ivanov, rodom iz Dobropoljana. Umjetnog gnjiva nalazilo se u vrećama težine od po 100 kg, koje su toga dana bile iskravane s broda u vagone. U momentu kad je bilo podignuto desetak takovih vreća, one su se iz dna nepoznatih razloga srušile na dno broda, gdje se nalazio nastradao radnik. Njegov smrti došlo je, jedan od radnika primjetio je kako se među vrećama

nalazi nastradali radnik te su ga odmah uputili u bolnicu. Međutim, bilo je prekasno da mu se spasi život, jer su ozljede bile dosta teške. Poslije nesreće nadležni organi izašli su na lice mjesta da bi utvrdili uzroke ovog tragičnog događaja. (J)

Brodovi u luci

U luci brod »Apolo« pod zastavom Kostarike, s egipatskom posadom ukrcava 5000 tona pirinog koncentrata za Aleksandriju, 2000 tona krom koncentrata za Kinu. »Pula« je uplovlila za ukrcaj raznog tereta sa Sjevernu Evropu a engleski brod »S Vavia« ukrcava bukovu gradu za Englesku. Talijanski brod »Antoineta Bozzo« vrši ukrcaj 8000 tona umjetnog gnjiva doveznog iz Sjeverne Afrike. (Z)

SA TRŽNICE

Cijene na tržnici su ostale nepromijenjene. Krumpir se prodaje po 16-18, karfiol 56, salata 66, mrkva 80, kiselj kupus 30, zeleni kupus 30, špinat 30-40 i grah 72-82 Din. Jaja se prodaju po 15 Din, a s obzirom na veliku ponudu izgleda da će cijene biti još niže. U ovom tjednu prodat će se zadnje količine jabuka. (Z)

GODIŠNJA KONFERENCIJA NARODNE OMLADINE »GRADSKOG MAGAZINA«

Na godišnjoj konferenciji omladinske organizacije trgovačkog poduzeća »Gradski magazin« izvještaje o radu podnijela je Danica Mrnde. U diskusiji je bilo govora o zadacima omladine na radu i školi. Konferenciji je prisustvovala sekretar Općinskog komiteta Narodne omladine drug Erceg. Na kraju je izabran novi komitet. Za predsjednika ponovo je izabrana Danica Mrnde. (ID)

OŽIVIO RAD OMLADINE U DOCU

Da bi se omladina Docca što bolje razmislila nedavno je napravila potrebne rekvizite za stolni tenis, zatim više šahovskih garnitura i jedan radio prijemnik. Omladinci su odlučili da sami čuvaju inventar, što je bez sumnje pohvalno. (AH)

NOVINSKO IZDAVAČKO PODUZEĆE »ŠTAMPA« Šibenik

Natječaj

ZA JEDNOG KOREKTORA

Uvjeti: potpuna srednja škola. Plaća po Tarifnom pravilniku poduzeća. Nastup službe odmah.

„ŠIBENSKI LIST“

t r a ž i

jednog kancelarijskog službenika

s odličnim poznavanjem daktilografije.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

»Gaudemus igitur« — pod otom parolom, izvučenom iz jedne pisme šta su je študenti pivali u stara vremena, šibenski su študenti zvali svit na svoju zabavu sa džezom i modernim plešovima, pa su otom parolom ispunili pozivnice i obiljili cilj građ. »Gaudemus igitur« — radujemo se dakle — parola je izvučena iz starinske pisme, ali jopet sadržaj ka joj pripada svakoj mladosti, u svakom vremenu. Ko će se radovati, ako ne mladost! Samo nan se čini, da se mladost more radovati i brez toga da se u svojim zabavama prisila ka sa nikon tugom, oli žejon za ugledom, da to mladost ne ide natrag? — upita

— Da to davno ne ide natrag? — upita je jedan, dok smo od tome razgovarali.

— Nema stra za to! — drugi će. Džez i »Hej Džoz« snažno vuče naprid, pa nema bojazni da će naša mladost zarad one starinske izreke zaostati u svom razvitku — na poju društvenog zabavnog života u gradu...

I onda su neki počeli govoriti od otomčan kako je bilo na zabavi, ali kako se to moglo prorititi (neotice) u razbavazanje. Razgovor o študentin i njihovoj zabavi svršila je s otin, da je jedan reka, da nije vaki zabava, makar i jedan put na oodinu, da mi šibenski ne bi ni žaba da postojia študenti, jerba da jik na drugome nije ni čuti...

Ali — radujemo se dakle! A slavlja, za pravo reći, nije na falilo ove sedmice. U subotu, osin na zabavu študentata, moglo se ići i na »drugarsko keke« radnoga kolektiva iz Ražina, ma tamo nisi mogia viditi, kako govori oni šta su bili, prestavnike ciloga kolektiva, nego samo, da se parlamentarno izrazimo, donje polovice... A moglo se ove subote lipo zabaviti i kod DIT-a, naravski, ukoliko su oto dozvolili prostor i — selekcija...

Ma od otomen smo tili samo usput reći kovo, a u ovom pismu smo se tili osvrniti na naše razgovore povodom jednoga kulturno-umjetničkog slavlja, šta se održalo u teatru.

Prid dva tri mjeseca jedna, a sada, u subotu, druga proslava 25-godišnjice umjetničkog rada, tako da je naš teatar s ote strane odnija ka niki misleni spram drugi teatar...

Daklen, izminjujući prvenstvo tog, jedan je, odgovarajući onim šta su proti takli proslava (jerba ma i takli), reka, da se sa sličnim stvarim moru podičiti samo stare kazališne kuće, pa da sada otom čim ima i naša šta je otvorene tek od Oslobođenja...

A niki se i ovako izražaja: — Da li »bičai« činiti proslave prvi nastupa mladi glumaca, naš se teatar ne bi mogio tliko iskazati...

— Eee kad bi mogia! — uzdanija je, jedn šta je dotlen muča, ma uzdanija je od srca.

A sada, druže uredniče, pozdravjamo te uz stisak ruke

Mi sa klupa na rivi

FILM

U Vačanima započelo snimanje fima „Zemlja“

U Vačanima kod Skradina započelo je ovih dana snimanje prvih eksterijera za domaći igrani film »Zemlja« u produkciji zagrebačkog filmskog poduzeća »Jadrinac«. Ovaj novi film domaćeg proizvodnje prikazat će na ekranu problematiku kolonizacije stanovništva Dalmatinske Zagore u prvim poslijeratnim godinama. Poslije završenih snimanja u Vačanima, nastavit će se radovi na snimanju kadrova na željezničkoj stanici i obali u Šibeniku, zatim na jednoj željezničkoj stanici u Lici, Zagrebu i Osijeku.

Scenario za ovaj film napisali su Slavko Kolar, Ivo Braut, Stjepan Perović, Veljko Bulajić i Eljo Petri, talijanski scenarist filma »Nema mira među maslinama« i »Cesta duga godinu dana«. Za glavnog snimatelja određen je Krešimir Grčević, scenograf je Duško Jaričević, dok će muziku komponirati Vladimir Kraus. Režija je povjerena mladom filmskom radniku Veljku Bulajiću, kojem će to biti prva režija u jednom umjetničkom filmu. Direktor filma je Stipe Gurduljić. Crtav posao računa se da će biti završen u roku od tri mjeseca, pa se premijera predviđa na ovogodišnjem filmskom festivalu u Pulji.

U glavnim i sporednim ulogama nastupit će oko 100 lica s oko 200 statista. Za protagoniste ovog filma spominje se Stole Arandolović, Sina Jančijević, Ivica Palaver, Liza Rho Barbieri, Olivera Marković, Ježa Gregorin, Ljiljana Vajlep, Emil Kutjaro, Antun Nalis i dr. U ovom filmu bit će angažirano i osam glumaca šibenskog Narodnog kazališta.

U razgovoru sa našim suradnikom režiser Veljko Bulajić rekao je, da će ovaj film biti težji od i jednog koji je »Jadrinac« dosad snimao. Snimanje će biti započeto u Dalmatinskoj Zagori, a završetak u Baranji. To će biti realistička priča o malom čovjeku, duboko prožeta borbom za bolju i ljepšu sutrašnjicu. A direktor filma Stipe Gurduljić izjavio je: U odnosu na ranije filmove ovaj će biti jedan od relativno najskuplji. Film će predstavljati veliku

seobu ljudi i imovine na prilično dugoj relaciji. Sa radošću mogu konstatirati, da smo već danas našli na posebno razumijevanje seljaka Vačana i okolice iz kojeg kraja je i velik broj ljudi iselio u Baranju. (J)

ANKETIRANJE TEL. PRETPLATNIKA O USLUGAMA

U cilju daljnjeg poboljšanja službe PTT, Generalna direkcija pošte, telegrafa i telefona Beograd odlučila je među svojima telefon-skim pretplatnicima organizirati jednu anketu u kojoj bi zainteresirana lica trebalo do zaključno 20. o. ml. odgovoriti na dva pitanja: 1) da li su zadovoljni s uslugama kojima se koriste i 2) da li imaju kakvih primjedbi na sadašnje usluge i koje bi novine trebalo uvesti. Odgovore na postavljena pitanja treba poštom dostaviti na adresu: Poduzeće PTT saobraćaja — SPLJ.

ZAHVALA

Od srca zahvaljujemo svim prijateljima, znancima i prijateljima koji su bili na prijemu i svečanosti predstavi povodom mog 25-godišnjeg umjetničkog rada. Najljepša hvala na čestitkama, darovima i cvijeću.

Irena Melčicki Astova član šibenskog Narodnog kazališta

ZAHVALA

Povodom smrti naše nezaboravne tetke VICE ZORIC ud. Vica rođ. Skotoni najtoplije se zahvaljujemo kšćeniku dru. Josipu Luetiću na svesrdnom zalaganju pri liječenju naše pokojnice. Također se mnogo zahvaljujemo medicinskoj sestri Teresiji Sakač, koja je svakodnevno pružala pomoć i potrebnu pomoć. Ujedno zahvalnost izražavamo rodbini i znancima na iskazanom saosjećanju i ispraćaju naše, drage pokojnice.

Ožalošćena obitelj Skoton

Trgovačko poduzeće „Prehrana“ Šibenik

t r a ž i

MATERIJALNOG KNJIGOVODU

sa potrebnom praksom na poslovima materijalnog knjigovode. Plaća po Tarifnom pravilniku poduzeća.

Nastup službe odmah!

